

POSUDEK oponenta na bakalářskou práci

Jméno a příjmení: Martina Svatošová
Téma bakalářské práce : Kultura neslyšících
Oponent práce : PhDr. Ivana Nováková

Martina Svatošová zvolila téma své práce na základě dlouhodobější zkušenosti s neslyšícími, jak uvádí v úvodu a tato motivace se pozitivně odrazila v její práci, v rozsahu informací. Jako cíl si stanovila objasnit, co patří do kultury neslyšících, stanovené hypotézy se vztahují k informovanosti slyšící veřejnosti o této problematice a o jejím zájmu o život neslyšících.

Asi tři čtvrtiny práce tvoří část teoretická. V počáteční kapitole nás studentka seznamuje s různými typy sluchového postižení a zaměřuje se na neslyšící. V dalších kapitolách se už rozepisuje o jednotlivých znacích, které zařazuje do kultury neslyšících. Je to jazyk, umění, kulturní akce, zvyky, humor, časopisy, pohádky, sportovní akce, kompenzační pomůcky. Jednotlivé kapitoly jsou obsažné a zajímavé. Jsou prokládány obrázky, nákresy, nechybí ani zákony vztahující se k dané problematice, jsou zde texty upravené pro sluchově postižené nebo básně neslyšících autorek. Poskytnuté informace nám poodhalí duševní svět neslyšících, zvláště zajímavá je z tohoto pohledu kapitola o humoru. Toto vše může být kladně ohodnoceno. Moje námitka se týká toho, že autorka nevymezila pojem kultura, se kterým bude pracovat, na začátku teoretické části pouze citovala různé definice z encyklopedie. Neobjasnila, co patří respektive nepatří do kultury neslyšících, jak si určila v úvodu, toto téma proto navrhuji k diskusi při obhajobě.

V praktické části uchazečka uvádí výsledky svého dotazníkového šetření, kterým zjišťovala postoj veřejnosti k neslyšícím spoluobčanům. Dotazník sestavovala částečně sama, od otázky č. 9 zařazuje formulace z výzkumu agentury STEM z let 2003 a 2006 a to z toho důvodu, aby mohla aktuální získaná data porovnat s předcházejícími lety. Tato myšlenka je jistě zajímavá, ale vzhledem k tomu, že struktura vzorku respondentů co do věku a vzdělání pravděpodobně neodpovídá předcházejícím výzkumům, nelze toto srovnání brát za zcela relevantní. Dotazníkového šetření se zúčastnilo 207 osob. Považovala bych za dobré dát vzor dotazníku do přílohy.

Začátek dotazníku je převážně zaměřený na identifikační údaje. Za problematické považuji otázky č. 7 a č. 8. První z nich je příliš široká, obecná a samo vysvětlení pojmu kultura nemusí být pro každého snadné. Odpovědi záležely na tom, jak si kdo vysvětlil význam pojmu kultura neslyšících. Tomu i odpovídají značně různorodé reakce. Tato nejasnost se promítá i v následující otázce. Ačkoli kulturu neslyšících neumělo nějakým způsobem charakterizovat pouze 29% respondentů, 49% nedokáže určit její specifika. Nejednoznačná formulace těchto otázek vede i k tomu, že se u obou vyskytují obdobné odpovědi. Nacházejí se tu i některé nesrovnalosti, např. u otázky č. 7 patnáct lidí považuje kulturu slyšících a neslyšících za stejnou či podobnou, ale u otázky č. 8 je uvedeno 29 osob s obdobnými názory. Kladně hodnotím, že studentka sledovala souvislost mezi zájmem o neslyšící a tím, jestli má respondent ve svém okolí někoho se sluchovým postižením. Také porovnání zájmu o problematiku neslyšících s věkem je dobrá myšlenka, ale pro získání relevantních výsledků by bylo vhodné dané údaje převést na procenta, jeden 80ti letý respondent nemůže reprezentovat zájmy této věkové skupiny. U otázky č. 10 jsou v textu uvedeny jiné údaje než na grafech (str. 86). To, že v porovnání s předcházejícími výzkumy se snižuje počet lidí, kteří si připadají dobře informováni o dané problematice, se nedá

vysvětlovat menším počtem respondentů, protože jsou výsledky převedeny na procenta, ale spíše jinou strukturou vzorku. (viz. výše.) (Kladně hodnotím hledání souvislostí mezi dostatečnou informovaností a znalostí někoho se sluchovým postižením. Při zjišťování toho, jak vzdělání souvisí s informovaností o této problematice, by bylo zapotřebí spíše uvést, o jaké typy škol se jedná. Jistě se do výsledků promítlo, jestli uvedené školy byly např. humanitního typu. V otázce č. 11 studentka nabídla jiný pohled na neslyšící, doplnila ji variantou, že neslyšící nejsou osoby s postižením, ale jazyková a kulturní menšina. Toto tvrzení si vybralo 8% dotazovaných. Z odpovědí na otázku č. 13 se dozvídáme pouze názor respondentů, nikoli to, jaká je realita, i když se dá očekávat, že odpovědi jsou vlastní projekcí. Pěkný byl nápad rozdělit problematiku na výchovu slyšících a neslyšících. Je zajímavé, že nadpoloviční většina respondentů si uvědomuje, že zapojení neslyšících může napomoci v první řadě výchova slyšících, nicméně většina otevřeně deklaruje spíš nezájem o tuto problematiku. Myšlenka působit v tomto směru již od ZŠ má jistě své opodstatnění.

Studentka zařadila do své práce velký okruh zajímavých informací i vlastních zkušeností, text tak může velice dobře posloužit zájemcům o bližší poznání specifického světa komunity neslyšících. Přes uváděné připomínky hodnotím práci jako kvalitní, pečlivě zpracovanou s dobrou znalostí daného tématu. Grafická úprava je pěkná, jazyk kultivovaný.

Hodnocení oponenta: Doporučuji k obhajobě

Návrh klasifikace : Výborně

- Námět k diskusi:
1. Vymezte pojem kultura neslyšících, zdůvodněte zařazení jednotlivých témat.
 2. Uveďte typy škol, ze kterých byli respondenti a dejte do souvislosti se získanými výsledky.

Podpis oponenta: *M. H. H. H.*

28.4.2009